

Vyriausybė ir ministerijos

Šis tekstas yra parašytas lengvai suprantama kalba.

Lengvai suprantama kalba reikalinga žmonėms,
kuriems yra sunku suprasti įprastus tekstus.

Lengvai suprantama kalba padeda jiems
sužinoti naujos informacijos.

Tokių tekstų jau yra įvairiose pasaulio šalyse.

Šį tekstą lengvai suprantama kalba rašė:

- Miglė Baltrūnaitė,
- Agnė Župerkaitė.

Šį tekstą lengvai suprantama kalba vertino:

- Dominykas Baškys,
- Vilma Baškytė,
- Ingrida Olševskytė.

Nuotraukos:

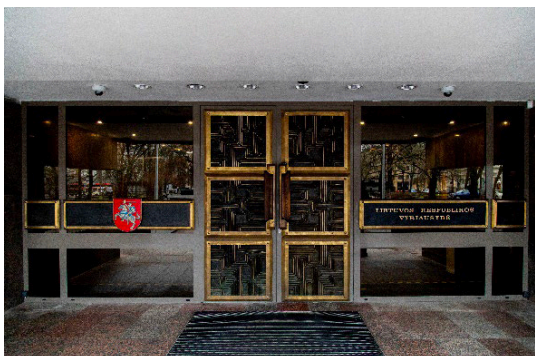
- Pexels.com
- Unsplash.com
- lietuva.lt/brand-toolkit/assests/nuotraukos/

© Europos lengvai suprantamos kalbos logotipas: „Inclusion Europe”.

Daugiau informacijos rasite čia:

<https://www.inclusion-europe.eu/easy-to-read/>

Kas yra Vyriausybė?

Nuotrauka:
Vyriausybės rūmai

Vyriausybė priima labai svarbius sprendimus, kad Lietuvoje būtų vis geriau gyventi.

Pavyzdžiui, priima sprendimus:

- kaip Lietuva turėtų teisingai panaudoti savo pinigus,
- kaip Lietuva turėtų saugoti mokytojų teises,
- kaip Lietuva turėtų gerinti žmonių su negalia gyvenimą.

Nuotrauka:
Vyriausybės posėdžių salė

Vyriausybę sudaro ministrai:

- Ministras Pirmininkas ir
- 14 ministrų.

Ministras Pirmininkas:

- vadovauja Vyriausybei,
- atstovauja Vyriausybei, pavyzdžiui, pristato visų ministrų darbus Seime arba žurnalistams. Taip apie Vyriausybės darbus sužino Lietuvos žmonės.

Nuotrauka:

Vyriausybės posėdžių salė

Lietuvoje yra 14 ministrų.

Kiekvienas iš 14 Lietuvos ministrų rūpinasi skirtinga sritimi, pavyzdžiui:

- Sveikatos apsaugos ministras rūpinasi Lietuvos ligoninėmis ir gydytojais,
- Socialinės apsaugos ir darbo ministras rūpinasi pensijomis ir geromis darbo sąlygomis.

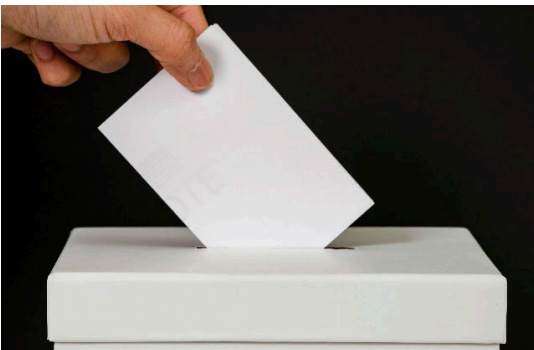
Visos 14 ministerijų padeda

Lietuvos žmonėms geriau gyventi.

Vyriausybė priima sprendimus pagal taisykles, kurios galioja Lietuvoje. Šias taisykles vadiname Lietuvos įstatymais. Vyriausybės nariai dėl svarbiausių sprendimų visada tariasi kartu.

Kaip sudarome Vyriausybę? Kaip Vyriausybė veikia?

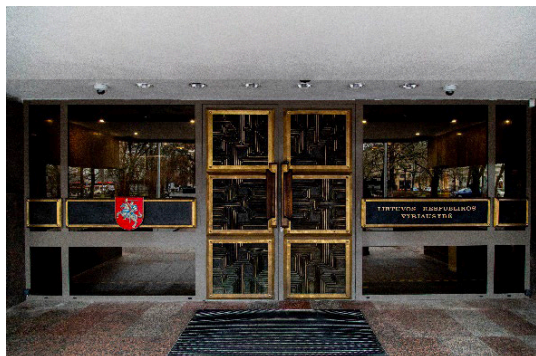
Lietuvos gyventojai eina į Seimo rinkimus kas 4 metus.

Tai reiškia, kad kas 4 metus keičiasi

Lietuvos valdžia:

- Seimas.
Seime yra 141 narys.
Šiuos Seimo narius išrenka žmonės, kai balsuoja rinkimuose.
- Vyriausybė.
Vyriausybėje dirba 14 ministrų.
Jiems vadovauja Ministras Pirmininkas.
Kitaip Ministrą Pirmininką vadiname Premjeru.

Vyriausybę sudarome taip:

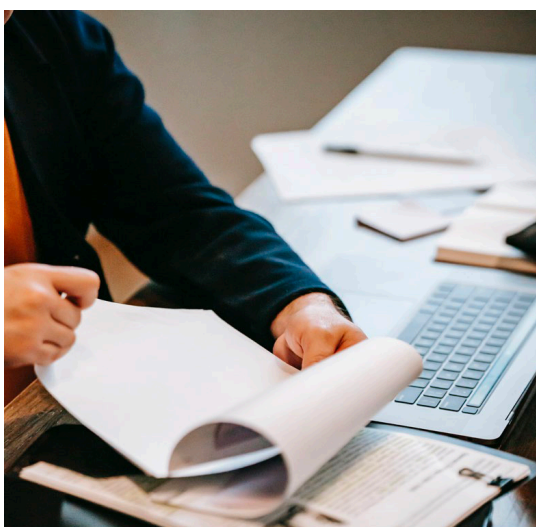

Nuotrauka:
Vyriausybės rūmai

1. Kai pradeda dirbti nauji Seimo nariai, galima sudaryti Vyriausybę.
2. Ministrą Pirmininką skiria Lietuvos Respublikos Prezidentas. Prezidento pasirinkimui pritarti turi Seimo nariai. Tada Ministras Pirmininkas gali pradėti savo darbą.

3. Tuomet Ministras Pirmininkas pasirenka 14 politikų, kurie bus ministrais. Jei Lietuvos Respublikos Prezidentas pritaria, šie 14 žmonių tampa ministrais.

4. Tada Vyriausybė sudaro savo veiklos programą. Tai yra dokumentas, kuriame parašyta, kokių tikslų per 4 metus sieks Vyriausybė. Šį dokumentą vadiname Vyriausybės programa. Šiame dokumente parašyta, kaip Vyriausybė bandys pagerinti Lietuvos žmonių gyvenimą.

Vyriausybės programoje
nauja Vyriausybė patvirtina,
kas jai bus svarbiausia, pavyzdžiui:

- atnaujinti Lietuvos kelius,
- atnaujinti Lietuvos mokyklas,
- skirti daugiau pinigų Lietuvos kariams, kurie gina Lietuvą nuo pavojų,
- Lietuvos žmonėms suteikti gerus vaistus, kai jie serga,
- išmokėti dar daugiau pinigų žmonėms, kurie augina vaikus,
- gaminti energiją gamtai draugiškais būdais, pavyzdžiui, vėjo elektrinėse,
- daugiau rūšiuoti plastiką ir kitas medžiagas.

Nuotrauka:
Vėjo elektrinės

Mes rūšiuojame tada, kai panaudojame tą patį daiktą keletą kartų.

Taip mes saugome gamtą.

Pavyzdžiui, rūšiuojame tada, kai įmetame buteliuką į šiukšliadėžę plastikui.

Taip iš to buteliuko vėliau pagamina švarų buteliuką.

Taip mes rūpinamės švaresniu pasauliu ateityje.

Nuotrauka:
Vyriausybės nariai

Seimas turi pritarti
šiai Vyriausybės programai.

Tik tada Vyriausybė:

- Ministras pirmininkas ir
- 14 ministrų

galės pradėti dirbti.

Kai Vyriausybė pradeda darbą,

Ministras Pirmininkas:

- vadovauja Vyriausybei,
- nurodo, kokius darbus padaryti
Vyriausybei bus svarbiausia.

Vyriausybės nariai dažnai susitinka
ir vienas kitam papasakoja apie tai,
ką veikia tą mėnesį arba tą savaitę.

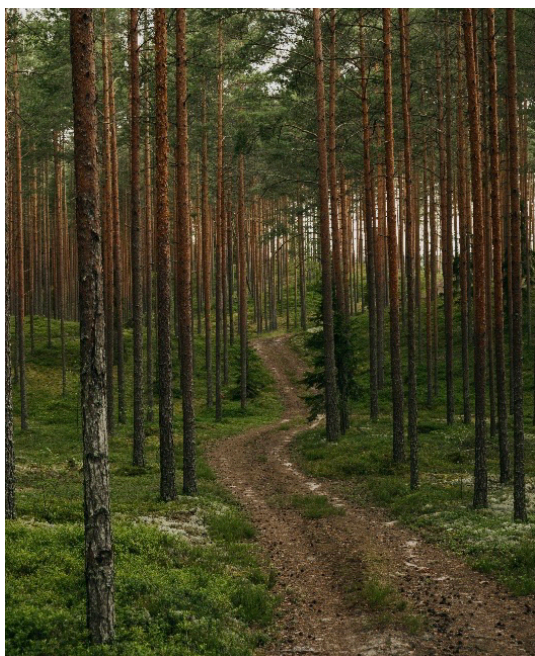
Ministerijos

Nuotrauka:
Sveikatos apsaugos ministerija

Lietuvoje yra 14 ministerijų.
Kiekvienoje ministerijoje dirba
daug žmonių,
kurie gerai išmano savo darbą.
Ministerijų darbuotojai rūpinasi
skirtingomis sritimis, pavyzdžiui:

- švietimu, pavyzdžiui,
kaip Lietuvoje žmonės mokosi,
- krašto apsauga, pavyzdžiui,
kaip Lietuvą reikia ginti
nuo priešų, karo ir kitų pavojų.
- gamta, pavyzdžiui,
kaip galime saugoti Lietuvos gamtą,
- susisiekimu, pavyzdžiui,
kaip Lietuvoje galime keliauti:
 - traukiniais ir automobiliais,
 - lėktuvais ir laivais,
 - autobusais ir troleibusais.

Lietuvoje yra 14 ministerijų:

- Aplinkos ministerija,
- Ekonomikos ir inovacijų ministerija,
- Energetikos ministerija,
- Finansų ministerija,
- Krašto apsaugos ministerija,
- Kultūros ministerija,
- Socialinės apsaugos ir darbo ministerija,
- Susisiekimo ministerija,
- Sveikatos apsaugos ministerija,
- Švietimo, mokslo ir sporto ministerija,
- Teisingumo ministerija,
- Užsienio reikalų ministerija,
- Vidaus reikalų ministerija,
- Žemės ūkio ministerija.

Kiekvienos ministerijos darbuotojai rūpinasi skirtinga

Lietuvos gyvenimo sritimi.

Kiekvienai ministerijai vadovauja tos ministerijos ministras.

Ministrai

Nuotrauka:
Ministrai
kalba Vyriausybės posėdyje

Kiekviena ministerija turi savo ministrą.

Lietuvoje iš viso yra 14 ministrų.

Ministras vadovauja savo ministerijai.

Ministras taip pat:

- sprendžia svarbiausius klausimus, kurie yra susiję su temomis, kurios rūpi tai ministerijai,
- atlieka kitus darbus, apie kuriuos parašyta Lietuvos įstatymuose ir kituose svarbiuose dokumentuose.

Nuotrauka:
Ministrai Seime

Ministras privalo pranešti apie savo darbus:

- Seimui,
- Lietuvos Respublikos Prezidentui.

Seimas ir Lietuvos Respublikos Prezidentas taip pat gali patys užduoti ministrui klausimus apie:

- ministro darbus ir
- ministerijos darbus.

Nuotrauka:

Seimas

Tada jie sužino naujienas apie įvairių ministrų darbą. Taip jie visi kartu priima svarbiausius sprendimus.

Visi 14 ministrų turi nuolatos pranešti apie savo darbus Ministrui Pirmininkui.

Tai reiškia, kad Ministras Pirmininkas turi teisę, pavyzdžiui:

- sužinoti apie ministro darbą,
- pasakyti ministrui, kuriuos darbus jis turėtų daryti pirmiausiai,
- patarti ministrui, kaip reikėtų pasiekti savo tikslus.

Nuotrauka:

Vyriausybės nariai

Ministerijos

Ministerijos yra tokios institucijos, kurios padeda ministrams atlikti užduotis.

Ministerijos:

- dirba dėl valstybės ,
- nesiekia naudos sau.

Tai reiškia, kad ministerijos dirba tam, kad Lietuvos žmonės gyventų geriau.

Ministerijos gauna pinigų iš Lietuvos valstybės biudžeto.

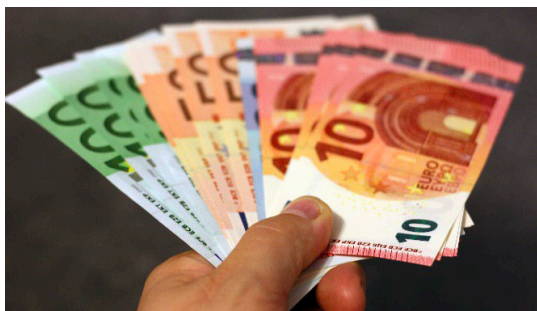

Lietuvos valstybės biudžetas yra visi bendri Lietuvos pinigai.

Šiuos pinigus išleidžiame tam, kad Lietuvoje būtų geriau gyventi, pavyzdžiui:

- senyvų žmonių pensijoms,
- geresniems vaikų darželiams,
- naujesniems autobusams.

Lietuvos valstybės bendri pinigai taip pat leidžia ministerijoms geriau dirbti.

Iš Lietuvos valstybės biudžeto pinigų ministerijos:

- išmoka savo darbuotojams atlyginimus,
- vykdo savo svarbiausius darbus, pavyzdžiui, organizuoja susitikimus.

Nuotrauka:

Vyriausybės posėdžių salė

Kaip veikia Vyriausybė?

Vyriausybę sudaro:

- Ministras Pirmininkas ir
- 14 ministrų.

Vyriausybės nariai susitikimuose sprendžia, kaip rūpintis Lietuva.

Šiuos susitikimus vadiname posėdžiais.

Posėdžiai vyksta tada, kai susitinka Vyriausybės nariai.

Kai jie sprendžia labai svarbius valstybės klausimus:

- visi Vyriausybės nariai balsuoja,
- Vyriausybė priima tokį sprendimą, už kurį balsuoja dauguma Vyriausybės narių.

Šiuos sprendimus vadiname nutarimais.

Vyriausybė sprendžia
labai svarbius klausimus apie Lietuvą.
Tai padeda mūsų valstybei.

Nuotrauka:
Lietuvos Respublikos siena
su Baltarusijos Respublika

Vyriausybė:

- Tvarko šalies reikalus, pavyzdžiui:
 - saugo Lietuvos Respublikos teritoriją,
kad į Lietuvą neįsiveržtų priešo kariai,
 - užtikrina, kad Lietuvoje būtų saugu, pavyzdžiui,
kad, jeigu atsitinka nelaimė,
gyventojams padėtų Lietuvos policija ir Lietuvos kariai.
- Bendrauja su užsienio valstybėmis ir tarptautinėmis organizacijomis, kurios yra draugiškos Lietuvai.

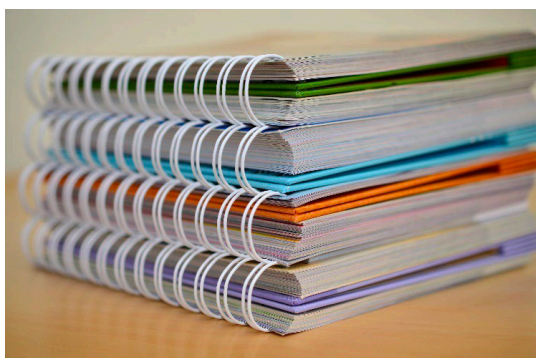

Nuotrauka:
Jungtinių Tautų
Organizacija Šveicarijoje

Tarptautinės organizacijos
kviečia
skirtingas pasaulio valstybes
kartu spręsti visam pasauliui
svarbius klausimus, pavyzdžiui:

- kaip galima gauti elektros,
- kaip galima išlaikyti taiką
pasulyje,
- kaip padėti pasaulio vaikams.

Vyriausybė atlieka darbus pagal:

- Lietuvos valstybės įstatymus.
Tai yra pagrindinės taisyklės,
kurios galioja visiems.
- Seimo nutarimus,
kaip laikytis tam tikrų įstatymų.
Šiais nutarimais Seimas nurodo,
kaip tiksliai reikia elgtis
pagal įstatymus.

Vyriausybė taip pat atlieka darbus pagal:

- Respublikos Prezidento dekretus.
Dekretai yra tam tikri dokumentai,
kurie praneša
Respublikos Prezidento sprendimus
apie Lietuvos valstybę.

Nuotrauka:

Vyriausybės posėdžių salė

Vyriausybė taip pat:

- Prižiūri ir padeda organizuoti:
 - ministerijų darbus,
 - kitų Vyriausybės įstaigų darbus.

- Rengia valstybės biudžeto projektą. Valstybės biudžetas yra visi bendri Lietuvos pinigai, kuriuos išleidžiame tam, kad Lietuvoje būtų geriau gyventi.

Vyriausybė:

- nusprendžia, kiek pinigų per metus ir kokiems darbams skirti, pavyzdžiui, kiek pinigų per metus skirti Lietuvos ligoninėms,
- teikia šiuos pasiūlymus dėl pinigų Seimui, kad Seimas juos įvertintų.

Vyriausybė taip pat:

- Stebi, kaip valstybė per metus išleidžia pinigus:
 - prižiūri, kad Lietuva pinigų išleisti tam, kam suplanavo prieš tai,
 - aprašo, kokius darbus už tuos pinigus per metus padarė Lietuva,
 - teikia šią informaciją Seimui.
- Rūpinasi įstatymų projektais. Įstatymai yra valstybės taisyklės, kurios galioja:
 - visiems Lietuvos gyventojams,
 - visoje Lietuvoje.

Vyriausybė:

- Rengia įstatymų projektus. Taip siūlo naujus įstatymus arba siūlo kaip nors pakeisti tuos įstatymus, kurie jau galioja Lietuvoje. Teikia šiuos pasiūlymus Seimui. Tuomet Seimas svarsto, ar šie siūlomi įstatymai tinka Lietuvai.

- Vykdo kitas pareigas,
apie kurias parašyta:
 - Konstitucijoje.
Konstitucija yra pagrindinis Lietuvos valstybės įstatymas, kuris nurodo Lietuvos žmonių teises ir pareigas. Tai yra pagrindinės Lietuvos taisyklės. Jos nurodo, kaip visi turime elgtis.
 - kituose įstatymuose.